ΚΕΕΛΠΝΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ &
ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (ΚΕΕΛΠΝΟ)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Λύσσα

Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ)
2014

Επιδημιολογικά Δεδομένα

- **Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας**:
  εκτιμώνται 55.000 θάνατοι από λύσσα κάθε χρόνο, κυρίως στις αγροτικές περιοχές Αφρικής και Ασίας.

- **Ευρώπη 2012:**
  >6.000 κρούσματα σε ζώα, 9 κρούσματα σε ανθρώπους κυρίως ταξιδιώτες

- **Ελλάδα**:
- τελευταίο ανθρώπινο κρούσμα 1970 και τελευταίο κρούσμα σε ζώο 1987
- επανεμφάνιση Οκτώβριος 2012

Περιοχές Υψηλού Κινδύνου για Λύσσα

Distribution of risk levels for humans contacting rabies, worldwide, 2011

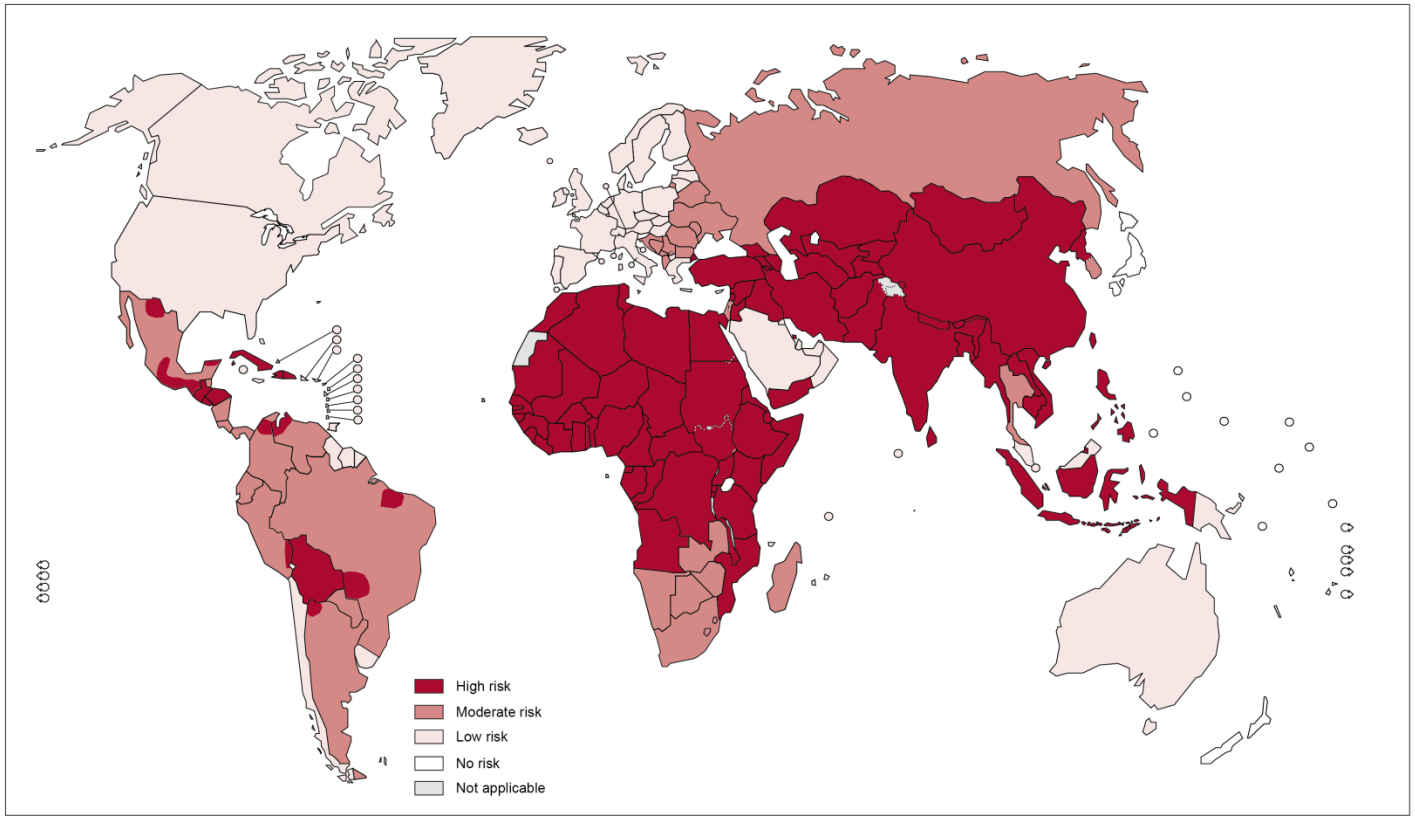

The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement. © WHO 2012. All rights reserved

Data Source: World Health Organization
Map Production: Control of Neglected Tropical Diseases (NTD)
World Health Organization

World Health Organization

Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας

Κρούσματα λύσσας σε ζώα στην Ελλάδα, Οκτώβριος 2012- Μάρτιος 2014

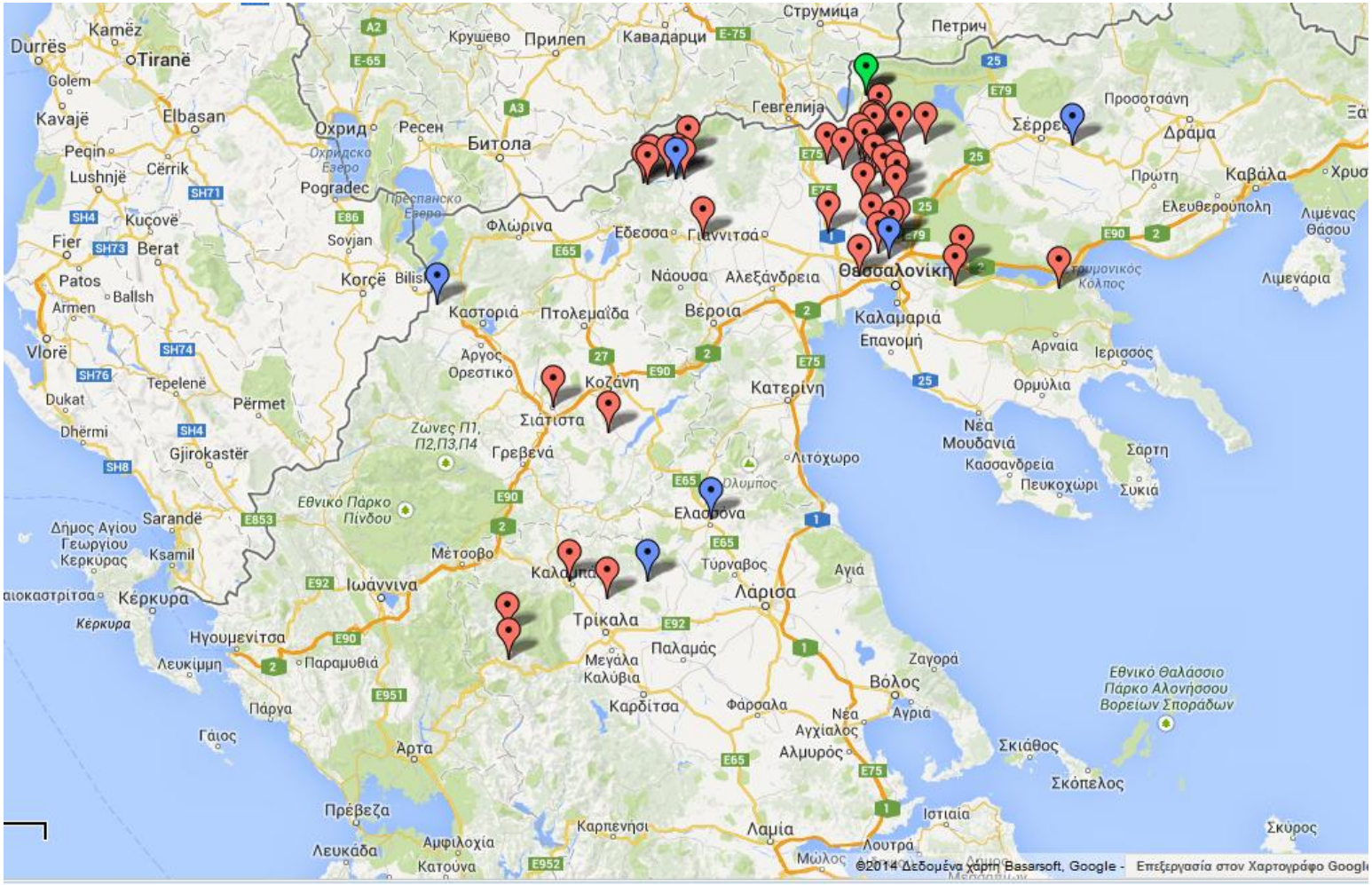

Πηγή πληροφορίας: Τμ. Ζωοανθρωπονόσων , Δ/νση Υγείας Ζώων & Εργ. Ιολογίας, Εθνικό Κέντρο Αναφοράς για τη Λύσσα, ΚΚΙΑ, ΥπΑΑΤ

Κόκκινο: άγρια ζώα (38 κόκκινες αλεπούδες)
Μπλε: οικόσιτα ζώα (5 σκύλοι, 1 γάτα)
Πράσινα: παραγωγικά ζώα (2 αγελάδες)

ΚΕΕΛΠΝΟ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (ΚΕΕΛΠΝΟ)
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Κρούσματα λύσσας σε ζώα, Ελλάδα και γειτονικές χώρες, 2010-2012

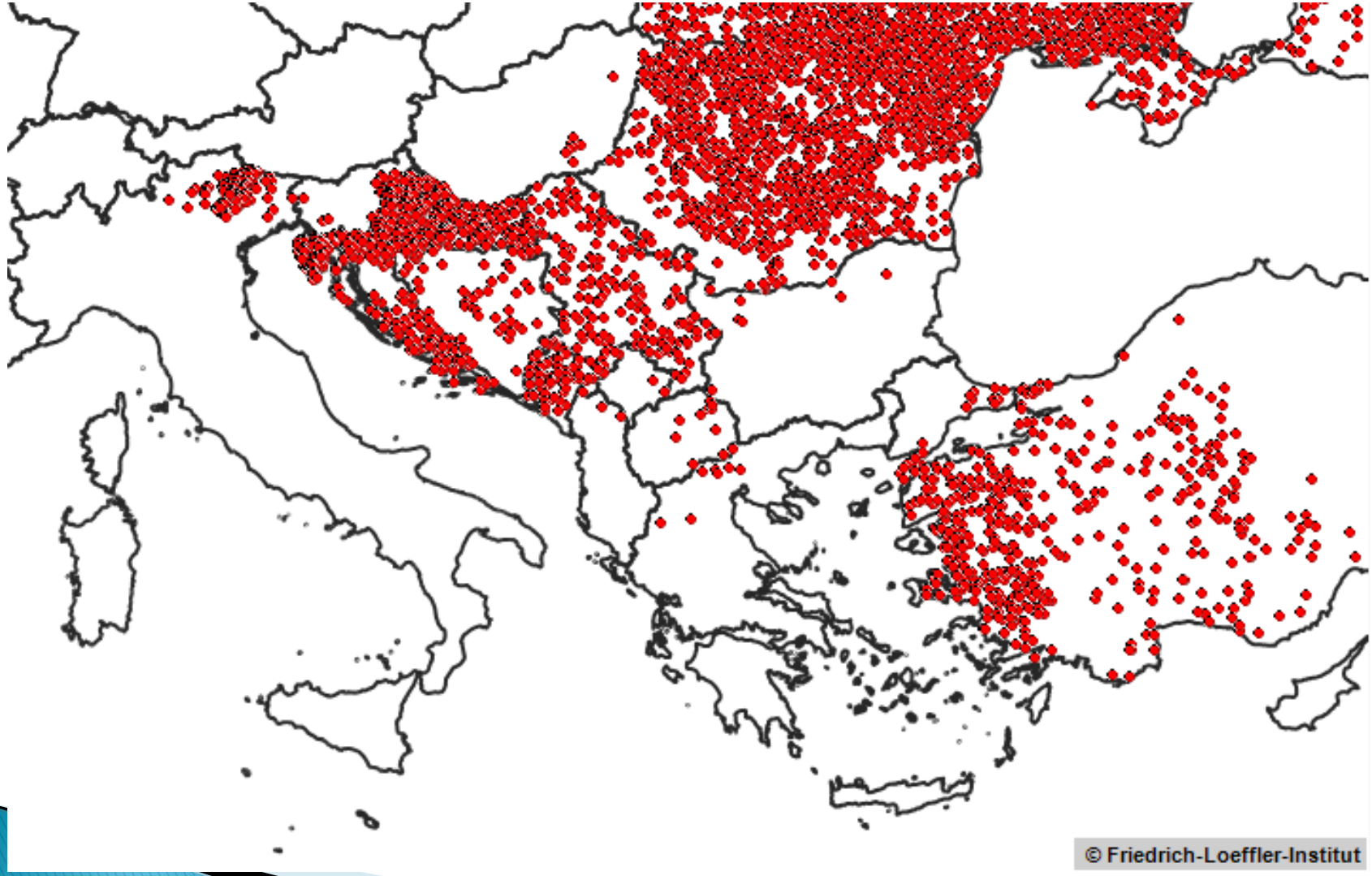

ΤΡΟΠΟΙ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΛΥΣΣΑΣ

Ο ιός της λύσσας ***μεταδίδεται***:

- Με το ***σάλιο*** των μολυσμένων ζώων μέσω δαγκώματος ή εκδοράς σε ανθρώπους ή άλλα ζώα.

- Μπορεί επίσης να μεταδοθεί όταν σάλιο ή νευρικός ιστός (π.χ. *εγκέφαλος*) του μολυσμένου ζώου έρθει σε επαφή με ανοιχτές πληγές, εκδορές, αμυχές του δέρματος, και βλεννογόνους (μάτια, μύτη, στόμα).

- ***Δεν μεταδίδεται*** **με την επαφή με αίμα, ούρα, κόπρανα ή με το απλό άγγιγμα / χάδι του ζώου.**

ΧΡΟΝΟΣ ΕΠΩΑΣΗΣ ΛΥΣΣΑΣ

Συνήθως 2-8 εβδομάδες

Σπάνια παρατηρείται επώαση σε λιγότερο από 9 **ημέρες** ενώ έχει αναφερθεί και επώαση μετά από 7 ολόκληρα χρόνια!

1. Όσο πιο μακριά από τον εγκέφαλο βρίσκεται το σημείο εισόδου του ιού, τόσο περισσότερο παρατείνεται η επώαση και κατά συνέπεια η εκδήλωση των συμπτωμάτων.

2. Βαθύ τραύμα ευνοεί τη συντόμευση της εκδήλωσης των συμπτωμάτων περισσότερο από ένα επιφανειακό.

3. Η αιμορραγία μετά το δάγκωμα απομακρύνει μεγάλο μέρος του ιού από την πληγή.

4. Όσα περισσότερα νεύρα υπάρχουν στην περιοχή του δαγκώματος, τόσο μικρότερος είναι ο χρόνος εμφάνισης των συμπτωμάτων.

5. Τα ρούχα στο σημείο του δαγκώματος αποτρέπουν από τη μόλυνση ή επιμηκύνουν το χρόνο εμφάνισης των συμπτωμάτων καθώς αυτά απορροφούν μεγάλο μέρος του μολυσμένου σάλιου το οποίο περιέχει τον ιό.

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

- **Πυρετός**
- **Πονοκέφαλος**
- **Γενικευμένη αδιαθεσία**
- **Αδυναμία**
- **Γαστρεντερικές διαταραχές**

Εκδηλώνονται σταδιακά

Ειδικά συμπτώματα: Αϋπνία, άγχος, ψευδαισθήσεις, σιελόρροια, δυσκαταποσία (υδροφοβία). Πόνος ή νευρολογικά συμπτώματα (παραισθησία) στο σημείο του τραύματος.

Δύο κλινικές μορφές της νόσου: μανιακή (70%) και παραλυτική (30%)

Προοδευτικά εγκαθίσταται κώμα και επέρχεται θάνατος.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ – ΠΡΟΦΥΛΑΞΗ ΛΥΣΣΑΣ

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ

(Θνητότητα σχεδόν 100%)

Ο μόνος αποτελεσματικός τρόπος πρόληψης από τη λύσσα μετά από πιθανή έκθεση είναι:

1. **Η τοπική περιποίηση & καθαρισμός της περιοχής έκθεσης (αφού εντοπιστούν όλα τα τραύματα, τοπικός καθαρισμός π.χ. με σαπούνι και νερό ή με χειρουργική πλύση και εφαρμογή αντισηπτικού).**

2. **Η μετα-εκθεσιακή προφυλακτική αγωγή με εμβόλιο και κατά περίπτωση με αντιλυσσικό ορό.**

Προφυλακτική αγωγή για τη λύσσα

I. Αντιλυσσικό εμβόλιο

- πριν την έκθεση (προληπτικά)- 3 δόσεις εμβολίου
- μετά την έκθεση- 5 δόσεις εμβολίου
- το εμβόλιο γίνεται ενδομυϊκά στον ώμο ή στον μηρό (σε παιδιά).

II. Αντιλυσσικός ορός (ειδική ανοσοσφαιρίνη)

- Έτοιμα αντισώματα
- Χορηγείται κατά την κρίση του θεράποντα ανάλογα με την επικινδυνότητα των επαφών
- Ένεση κυρίως μέσα και γύρω από το τραύμα με τοπικές διηθήσεις
- Ενέχει μεγαλύτερο κίνδυνο παρενεργειών και γι'αυτό χορηγείται σε νοσοκομείο
- ✓ Εμβόλιο και ορός **διαθέσιμα μόνο σε νοσοκομείο ή υπηρεσίες δημόσιας υγείας**.

Παρενέργειες

Αντιλυσσικό Εμβόλιο

- **Τοπικές αντιδράσεις**: ερυθρότητα, πόνος, σκληρία, οίδημα, κνησμός
- **Αλλεργική αντίδραση στην νεομυκίνη**
- **Ήπιες συστηματικές αντιδράσεις**: Πυρετός, κεφαλαλγία, ζάλη, μυϊκοί πόνοι, αδυναμία, συμπτώματα από γαστρεντερικό

Αντιλυσσική Ανοσοσφαιρίνη (ορός)

- **Τοπικές αντιδράσεις (συχνές)**: παροδική ευαισθησία, δερματικές αντιδράσεις, πυρετός
- **Συστηματικές αντιδράσεις (σπάνιες):** ναυτία, έμετος, ταχυκαρδία ή βραδυκαρδία, εφίδρωση, ίλιγγος, αλλεργική αντίδραση, shock

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ)

Τηλ. 210-5212000

www.keelpno.gr

email: info@keelpno.gr

ΚΕΕΛΠΝΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τηλ. 2310-229139 & 2310-243363

www.keelpno.gr/el-gr/δομέςλειτουργίες/keelpno_thessalonikis.aspx

email: keelpno.thess@keelpno.gr

Κέντρο Επιχειρήσεων (ΚΕΠΙΧ) ΚΕΕΛΠΝΟ

Τηλ. 210-5212054

email: kepix@keelpno.gr

ΚΕΕΛΠΝΟ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (ΚΕΕΛΠΝΟ)
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

www.keelpno.gr

ακολουθήστε μας στο twitter

@keelpno_gr